

Handleiding

Morfologiecodering in de LBZ

Publicatie februari 2014

Codeerinstructie morfologie in de LBZ

Met ingang van het registratiejaar 2014 vindt de morfologiecodering binnen de LBZ plaats aan de hand van de ICD-O-3 (Internationale Classificatie van Ziekten voor Oncologie, 3e editie). De eigen morfologiecoderingen van de ICD-10 zijn net als bij de ICD-9 gebaseerd op de ICD-O-2. De afgelopen jaren is gebleken dat deze morfologiecodering teveel verouderd is. In Nederland wordt voor de kankerregistratie de ICD-O-3 gebruikt. Deze classificatie lost veel problemen met de ICD-O-2 op. Ook PALGA gebruikt de ICD-O-3.

De topografiecode wijkt bij de ICD-O-3 in een aantal gevallen af van de ICD-10. Voor de lokalisatie van de tumor moet hierom de ICD-10 worden aangehouden. Niet alle secundaire lokalisaties zijn in de ICD-O-3 opgenomen. Derhalve gebruiken we bij secundaire lokalisaties altijd de morfologie van de primaire lokalisatie (/3). Metastasen die voorheen met de morfologiecode /6 werden gecodeerd krijgen vanaf registratiejaar 2014 dus een morfologiecode /3. Voor de foutencontrole heeft dit geen consequenties. Regel bij de foutencontrole is dat meerdere codes uit hoofdstuk 2 direct gevolgd moeten worden door een morfologiecode indien uw ziekenhuis morfologiecodes aanlevert voor de LBZ. Verder zijn er in de morfologie van de ICD-O-3 een aantal gedragscodes veranderd, bijvoorbeeld voor het Myelodysplastisch syndroom NNO (in de ICD-O-2 was dit M9989/1, in de ICD-O-3 is dit M9989/3, zie voorbeeld 5).

Als uw ziekenhuis geen morfologiecodes aanlevert voor de LBZ, verandert er niets. Indien u wel de morfologie codeert, gebruik dan voor de lokalisatie de ICD-10 en voor de morfologie de ICD-O-3.

Hieronder vindt u een codeerinstructie voor de registratie van de topografie en de morfologie van nieuwvormingen. Bestudering van de zoekpaden, aanwijzingen en voorbeelden, geeft u voldoende expertise voor een juiste toepassing van de ICD-O-3 in combinatie met de ICD-10 in de dagelijkse codeerpraktijk.

De ICD-O-3 (derde editie) met morfologiecodes uit de numerieke lijst (pag. 69 t/m 106) en alfabetische index (pag. 107 t/m 217) vindt u [hier](#).

Pathologen coderen de morfologie m.b.v. de ICD-O-3 in PALGA (Pathologisch Anatomisch Geautomatiseerd Archief). Geadviseerd wordt de ICD-O-3 codering t.b.v. PALGA over te nemen, in plaats van zelf te coderen. Dit leidt tot minder werk (niet meer zelf coderen van de morfologie) en een betere kwaliteit.

Zoekpaden

De topografische term uit -hoofdstuk II van de ICD-10-, zoekt u op in sectie I van de **alfabetische lijst van de ICD-10**. De mogelijkheden zijn:

1. het orgaan, de lokalisatie of nieuwvorming staan genoemd met een code uit hoofdstuk II van de ICD-10.
2. het orgaan, de lokalisatie of nieuwvorming staan niet genoemd: volg dan de 'zie Neoplasma'-verwijzing naar de lijst neoplasmata naar anatomische lokalisatie
3. er is geen 'zie'- verwijzing aanwezig: volg de instructie bij het hoofdwoord

De morfologische term zoekt u via de **alfabetische index van de ICD-O-3** op (blz 107 t/m 217).

De mogelijkheden zijn:

1. de morfologische term staat genoemd met een morfologiecode uit de numerieke lijst van de ICD-O-3 (blz 69 t/m 106)
2. de morfologische term staat genoemd, maar er wordt geen ICD-O-morfologiecode gegeven na de M- maar wel zeven streepjes (M-----): deze aandoeningen worden niet beschouwd als neoplasmata en krijgen dus ook geen M-code

Aanwijzingen

Secundaire tumoren (metastasen) coderen met /3

Er staan in de ICD-O-3 totaal 7 morfologiecodes voor metastasen met /6 als gedragscode.

Afgesproken is om deze /6 codes niet te gebruiken in de LBZ. In plaats van de /6 code wordt de /3 code gebruikt voor de morfologiecodering van metastasen. De secundaire lokalisaties worden in de ICD-10 als zodanig al beschreven in de drie-teken categorieën (C77-C79). Voor de morfologiecodering van **een primaire tumor met één of meerdere metastasen volstaat dus één M-code met /3.**

Termen bij multipele morfologie

Indien de histologie van de tumor door de omschrijving **meerdere M-codes** zou opleveren, codeer dan het codenummer dat het meest specifiek is (meestal de hoogste code).

Suggesties uit de ICD-O-3

De ICD-O-3 bevat morfologietermen die een suggestie geven voor een topografiecode (C-code). De suggesties naar deze topografiecodes staan tussen haakjes vermeld achter de morfologietermen. Deze suggesties mogen niet gebruikt worden in het zoekpad naar de topografiecode in de ICD-10! De opbouw van de topografie in de ICD-O-3 verschilt te veel ten opzichte van de topografie in de ICD-10. Zo zijn suggesties in de ICD-O-3 voor benigne neoplasmata allemaal voorzien van een topografiecode uit de categorieën C00-C97, terwijl de benigne neoplasmata in de ICD-10 te vinden zijn in de categorieën D10-D36. Verder staan er in de ICD-O-3 codes die onbestaanbaar zijn in de ICD-10. C42 "Hematopoëtisch en reticulo-endotheliaal stelsel" is bijvoorbeeld een categorie met codes die niet bestaan in de ICD-10.

Codeer daarom de topografie altijd rechtstreeks via de zoekpaden in de ICD-10! Negeer de suggesties uit de ICD-O-3.

Termen met een gewijzigde gedragscode

Bij sommige termen in de ICD-O-3 is de gedragscode gewijzigd. Bij een gewijzigde gedragscode in de ICD-O-3 mag de ICD-10 topografiecode niet worden gewijzigd (bijvoorbeeld van D.-- naar C.--). In een enkel geval kan er bijvoorbeeld een D-code staan uit de ICD-10 met een /3 code voor de morfologie (zie voorbeeld 5).

Codeer daarom de topografie altijd rechtstreeks via de zoekpaden in de ICD-10!

Voorbeelden

1. Talgklieradenoom hals
Zoekpad topografie ICD-10
Adenoom
- talgklier (M8410/0) – *zie* Neoplasma, huid, benigne
Neoplasma
- huid
- - hals benigne **D23.4**

Zoekpad morfologie ICD-O-3
Adenoom, talgklier: **M8410/0** talgklier (C44._)

Aanwijzing: negeer de suggestie C44._
2. Sessiel adenoom caecum
Zoekpad topografie ICD-10
Adenoom (M8140/0) – *zie ook* Neoplasma, benigne
Neoplasma
- caecum benigne **D12.0**

Zoekpad morfologie ICD-O-3
Adenoom, sessiel: **M8213/0** sessiel
3. Kleincellig longcarcinoom LBK met mediastinale lymfekliermetastasen
Zoekpad topografie ICD-10
Carcinoom (M8010/3) – *zie ook* Neoplasma, maligne
Neoplasma
- long
- - bovenkwab maligne **C34.1**
Metastase, metastatisch
- uitzaaiing (naar)(M8000/6) – *zie* Neoplasma, metastatisch, naar lokalisatie
Neoplasma
- lymfe
- - klier
- - - mediastinaal, metastatisch **C77.1**

Zoekpad morfologie ICD-O-3
Carcinoom, kleincellig, NNO **M8041/3**

Aanwijzing: codeer secundaire tumoren (metastasen) met /3
4. Opname voor longmetastasen van een verwijderd melanoom van de huid
Zoekpad topografie ICD-10
Metastase, metastatisch

- uitzaaiing (naar)(M8000/6) – zie Neoplasma, metastatisch, naar lokalisatie Neoplasma
- long, metastatisch **C78.0**

Zoekpad morfologie ICD-O-3
Melanoom, NNO: **M8720/3** NNO

Zoekpad ICD-10 verwijderd melanoom van de huid
Anamnese

- maligne neoplasma
- - huid **Z85.8**

5. Myelodysplastisch syndroom NNO
Zoekpad topografie ICD-10
Syndroom
- myelodysplastisch (M9989/1) **D46.9**

Zoekpad morfologie ICD-O-3
Myelodysplastisch syndroom **M9989/3** NNO

Aanwijzing: bij een gewijzigde gedragscode in de ICD-O-3 mag de ICD-10 topografiecode niet worden gewijzigd!

6. Plaveiselcelcarcinoom tongbasis met lymfekliermetastase hals
Zoekpad topografie ICD-10
Carcinoom (M8010/3) – zie ook Neoplasma, maligne Neoplasma
- tong
  - - tongbasis, maligne **C01**
- Metastase, metastatisch
- uitzaaiing (naar)(M8000/6) – zie Neoplasma, metastatisch, naar lokalisatie Neoplasma
  - lymfe
  - - klier
  - - - hals, metastatisch **C77.0**

Zoekpad morfologie ICD-O-3
Plaveiselcel(-), Carcinoom, NNO **M8070/3**

Aanwijzing: het is voor de lymfekliermetastase in de hals niet toegestaan om morfologiecode M8070/6 te gebruiken! Afgesproken is om de /6 codes niet te gebruiken in de LBZ. In plaats van de /6 code wordt de /3 code gebruikt voor de morfologiecodering van metastasen. **Ook als u via het zoekpad in de ICD-O-3 uitkomt op een /6 code, gebruik dan een /3 code!**

